

delse og eksistens, idet kendskabet til de umådelige investeringer, der er forbundet med fremstilling af kernevåben, vil virke afskrækkende på lande, som måtte påtænke udvikling af sådanne våben.

Mange uforpligtede lande fremhævede, at det ikke er tekniske vanskeligheder, men politiske overvejelser, der står i vejen for en ikke-spredningstraktat og en prøvestop-aftale. Flere talere betonedede ønskeligheden af modydelse fra kernevåbenmagterne til de øvrige lande, der tilslutter sig en ikke-spredningsaftale, f. eks. i form af garantier mod atomangreb. Indien, der højtideligt erklærede kun at anvende atomenergi til fredelige formål, fremhævede faren ved både horisontal og vertikal spredning, d. v. s. såvel spredning til andre lande som spredning til nye og frygteligere våben. Pakistan foreslog indkaldelse af en konference af alle ikke-kerne-våbenstater om indbyrdes samarbejde til hindring af spredning. Malaysia og Nepal opfordrede stormagterne til — i hvert fald i en forsøgsperiode — at indvilge i forbud mod alle former for prøvesprængninger med adgang til kontrol enten efter egen indbydelse eller andres opfordring. Kenya og Congos demokratiske Republik advarede mod at glemme den uønskede spredning af konventionelle våben, navnlig i udviklingslandene, som mindst af alt havde råd til et våbenkapløb.

De afrikanske og latinamerikanske lande gjorde rede for planerne om atomfrie zoner i deres respektive verdensdele. Chile ønskede — formentlig med sigte på de franske prøvesprængninger — at en stor del af Stillehavet burde omfattes af den latinamerikanske zone, og Venezuela krævede tilslutning fra alle stater i verdensdelen. Cuba ønskede dog kun at deltage, hvis den eneste kernevåbenmagt på den vestlige halvkugle blev afatomiseret, og de amerikanske baser i Puerto Rico, Panama og Cuba blev nedlagt.

De nordiske lande var enige om, at spredning af kernevåben måtte hindres. John Lyng fremhævede, at ikke-spredningsprincippet også måtte gælde eksisterende og fremtidige forsvarsalliancer; deltagerne heri skal naturligvis kunne konsultere hinanden om strategiske spørgsmål, men dette kan ske uden overgivelse af kontrollen over de kernevåben, hvorover visse deltagere råder.

Torsten Nilsson forklarede, at en altomfattende prøvestop-aftale vil bidrage til at hindre spredning og gentog sin anbefaling af internationale udvekslinger af seismologiske data. Per Hækkerup støttede forslaget om et tidsbegrænset moratorium for underjordiske prøvesprængninger sammenkædet med „kontrol efter udfordring“-proceduren.

Fredelig udnyttelse af det ydre rum.

Adskillige repræsentanter udtalte håb om, at de to rummagter snart ville nå til enighed om en traktat om principperne for udforskning af verdensrummet, og at afslutningen af en sådan overenskomst ville forbedre klimaet omkring nedrustningsforhandlingerne. Ambassadør Goldberg fandt den største hindring for afsluttelsen af en overenskomst om det ydre rum i Sovjetunionens krav om, at stater, der tillader en anden stat at oprette satellitspringsstationer på deres territorier, også har pligt til at indrømme tredielande tilsvarende faciliteter. Sådanne spørgsmål burde efter USAs opfattelse løses på bilateral basis. USA ville i øvrigt være rede til at indlede forhandlinger om, hvorvidt USA på sit territorium kunne yde Sovjetunionen bistand i dens rumforskningsprogram.

Kolonisørgsmål og apartheid.

Ligesom i tidligere år var koloniherrædømmets afvikling et stående emne i næsten alle indlæg fra udviklingslandene og øststaterne. Det var særlig hos øststaternes talsmænd og nogle af de mere radikale afrikanske repræsentanter, at man mødte unuancerede udfald med kolonialismen som et verdensomspændende onde, der i øvrigt burde endeligt afvikles senest i 1967. De fleste talere rettede derimod deres angreb alene mod forholdene i bestemte områder, uden at dette dog mildnede deres ubetingede krav om, at befolkningen i disse områder snarest fik ret til selvbestemmelse, så meget mere som koloniherrædømmets sidste rester, navnlig i det sydlige Afrika, syntes at fremvise systemets mest forhadte træk.

Spørgsmålet om *Sydvestafrika* blev som allerede nævnt behandlet i plenarforsamlingen sideløbende med generaldebatten,